

ת"פ 31907/12/19 - מדינת ישראל נגד עדנאן אבו סרארי, ס.ג.ע. לתכנון ובניה בע"מ

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31907-12-19 מדינת ישראל נ' אבו סרארי ואח'

לפני כבוד השופטת דנה אמיר

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשמים 1. עדנאן אבו סרארי

2. ס.ג.ע. לתכנון ובניה בע"מ

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד עידו נולמן

ב"כ הנאשם - עו"ד אודי וייסבאום

הנאשם בעצמו

ת"פ 31907-12-19

גזר דין

רקע ועובדות כתב האישום

1. הנאשמים הורשעו על יסוד הודיית הנאשם 1 (להלן: "**הנאשם**") בביצוע העבירות הבאות: עבירה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 (להלן: "**פקודת מס הכנסה**"), עבירה לפי סעיף 220(4) לפקודת מס הכנסה, עבירה לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 (להלן: "**חוק מע"מ**") ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), עבירה לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין ועבירה לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מע"מ עם סעיף 29 לחוק העונשין.

2. על פי עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם, הנאשמת 2 (להלן: "**הנאשמת**") הוקמה ביום 29.7.2014 ועוסקת כביכול במתן שירותי שיפוט, פיתוח ובנייה. בשנים 2014-2015 (להלן: "**התקופה הרלוונטית**") היה הנאשם בעלים ובעל מניות יחיד בנאשמת, ניהל אותה ועבד בה כשכיר. בכל אחת משנות המס בתקופה הרלוונטית הייתה הנאשמת חייבת בהגשת דוחות שנתיים ובניהול ספרי הנהלת חשבונות בהתאם להוראות ופקודת מס הכנסה.

3. על פי עובדות כתב האישום, בשנת 2015 ניכה הנאשם הוצאות בגין חשבוניות בהן נרשמו בכזב

עמוד 1

עסקאות מבלי שבוצעה העסקה או ניתנו השירותים שנרשמו בהן (להלן: "החשבוניות הכוזבות"). הנאשם קיבל את החשבוניות הכוזבות מקבלן משנה בלי ששילם תמורתן לאותו קבלן משנה. סכום החשבוניות הכולל הוא בסך ₪1,642,806 כולל מע"מ, ומס התשומות הגלום בחשבוניות הוא בסך ₪248,675. הנאשם כלל את החשבוניות כהוצאה בספרי הנאשמת כמפורט בנספח א לכתב האישום, וניכה את ההוצאות במטרה להקטין את הכנסתה החייבת וכן ניכה מס תשומות בסך שאינו פחות מ-₪248,675 מבלי שיש בידו חשבונית מס כדין במטרה להתחמק ממס. הנאשם פעל כאמור בשיטתיות ותכנון ומתוך מטרה להפיק רווח כלכלי אסור, והסב נזק לקופה הציבורית בסכומים המפוטרים בכתב האישום.

4. הצדדים הגיעו במקרה זה להסדר טיעון לאחר קיומו של הליך גישור. על פי הסדר הטיעון, הוסכם שהנאשם יודה בשמו ובשם הנאשמת, הנאשמים יורשעו, המאשימה תגביל עתירתה ביחס לעונש המאסר ל-15 חודשי מאסר בפועל, וההגנה תהיה חופשיה בטיעוניה; כל זאת לצד מאסר על תנאי וקנס לגביהם יטענו הצדדים בטיעון פתוח. במעמד הצגת ההסדר, לבקשת ההגנה, הוזמן בעניינו של הנאשם תסקיר לעונש, חרף התנגדות המאשימה.

תסקיר שירות המבחן

5. בתסקיר שהתקבל בעניינו של הנאשם פורטו נסיבותיו האישיות, ובכלל זאת פורט כי הנאשם נשוי ואב לשניים ומזה חמש שנים אינו עובד עקב אירוע משברי במשפחה. ממסמכים רפואיים עולה שהנאשם סובל מסכרת, סובל מהגבלות פיזיות ומטופל תרופתית. הנאשם מסר כי יש לו חובות משמעותיים לגורמים ממסדיים שונים ותיאר חיים בדוחק כלכלי משמעותי. הנאשם פירט באוזני שירות המבחן את תולדות משפחתו, ובפרט כי הוא נשוי למעלה משלושים שנה ובתו הבכורה נרצחה בשנת 2016, בהיותה בת 35, על ידי בנו האמצעי. לדבריו, הרקע לכך הוא סירובה של בתו לחזור לגרוש שלה דאז ומורכבות מצבו הנפשי של הבן. לדברי הנאשם, מספר חודשים עובר למתן התסקיר הורשע בנו ברצח ונדון למאסר ממושך, ועל רקע מורכבות מצבו הנפשי של הבן אישתו והוא ממשיכים לקיים עמו קשר רציף ומתכוונים לערער על העונש. הנאשם מסר כי מאז האירוע אישתו והוא מגלים קשיי תפקוד ומתמודדים עם תחושות אבל ואובדן בעוצמות גבוהות, ותיאר כי אישתו והוא מקיימים קשר קרוב עם בתו הצעירה ומשפחתה, וכן עם ילדיה של בתו שנרצחה.

6. בתסקיר פורט כי הנאשם נעדר הרשעות קודמות ולא פתוחים נגדו תיקי משטרה נוספים, וכי גילה אחריות בתהליך האבחון. הנאשם הרבה לבכות בהתייחסותו למשפחתו הגרעינית, והרושם הוא שאובדן בתו, ובמובן מסוים אובדן בנו, טרם עובדו על ידו. הנאשם נטל אחריות על ביצוע העבירות, מסר כי הקים את החברה יחד עם שותף אך החברה נרשמה על שמו בלבד לבקשת השותף, ותיאר כי באותה תקופה עבדו בתחום הבניין. לדבריו, השותף הוא זה שהנפיק את החשבוניות הכוזבות והוא לא היה מודע למעשיו. למרות זאת הוא נוטל אחריות בהיעדר בדיקה הולמת מצדו. שירות המבחן הפנה את הנאשם לגורמי טיפול באגף לשירותים חברתיים לבחינת זכאות לסיוע לאור קשייו בהסדרת חובותיו ודוחק כלכלי משמעותי, לצד היעדר תפקוד מצדו ומצד אשתו מאז מותה של בתם.

7. שירות המבחן התרשם שהנאשם אינו מאופיין בדפוסים מרמתיים או שוליים מושרשים המחייבים מעורבות טיפולית בהקשר זה. יחד עם זאת, לאור ההתרשמות מנזקקות טיפולית סביב האובדנים שחוה וקשיי תפקודו, נבחנה מולו אפשרות שילוב בטיפול. הנאשם הביע עמדה אמביוולנטית, וההתרשמות היא שיתכן שעדיין אינו בשל לכך. ניכר היה כי גם על רקע תרבותי התקשה להכיר ביכולתו של הליך טיפולי לסייע במצבו. התרשמות שירות המבחן

מהנאשם היא מאדם שחרף הקשיים השקיע מאמצים בתפקוד תקין. כגורמי סיכון במצבו צוינו חומרת העבירות ומשכן, נטילת האחריות החלקית מצדו, היעדר פעילות להסדרת חובותיו והמשך התמודדות עם דוחק כלכלי משמעותי. לצד אלה, מורכבות מצבו המשפטי, קשיי תפקוד והיעדר פניות ומוטיבציה בעיתוי זה להסתייע בגורמי הטיפול. כגורמי סיכוי לשיקום נלקחה בחשבון העובדה שהנאשם נעדר עבר פלילי, סגר את החברה הנאשמת, חלוף הזמן, העובדה שמאז ביצוע העבירות לא נפתחו בעניינו תיקים חדשים, וכן ההתרשמות כי אינו מאופיין בדפוסים עברייניים מרמתיים. בנוסף נלקחו בחשבון כוחותיו ויכולותיו להתנהלות תקינה לאורך השנים, ואף התמודדותו עם מורכבות המצב המשפחתי כיום.

8. להערכת שירות המבחן עונש של מאסר עלול להביא לרגרסיה משמעותית במצבו, שהוא רגיש וסבוך דיו. בנוסף, לאור מורכבות מצבו הבריאותי הטיל שירות המבחן ספק אשר ליכולתו של הנאשם לעמוד בעונש של עבודות שירות. בנסיבות אלה, המלצתו היא להטיל צו של"צ נרחב בהיקף של 350 שעות על הנאשם לצד מאסר מותנה, קנס והתחייבות. להתרשמות שירות המבחן, לאור השינוי המשמעותי בחייו של הנאשם מאז ביצוע העבירות והעובדה שהוא מצוי במצב הישרדותי ברמה הרגשית, התפקודית והכלכלית ואינו מאופיין בדפוסים עברייניים או מרמתיים, נכון לבוא בהמלצה חריגה בעניינו.

תמצית טיעוני המאשימה לעונש

9. **ב"כ המאשימה** הפנה לערכים המוגנים בעבירות שביצעו הנאשמים ולפגיעה הנגרמת מביצוען. עוד הפנה לתחכום ולתכנון שבבסיס העבירות ולמשך ביצוען, לאורך שנה שלמה, והדגיש את החומרה היתרה שבשימוש בחשבוניות כוזבות והקושי שבגילוי עבירות מסוג זה. בנוסף, הפנה לסכום העבירות הגבוה ולכך שהנאשם שלט בנעשה בנאשמת, וטען כי בבסיס ביצוע העבירות בצע כסף ורצון להפיק רווח כלכלי, וכי מידת הפגיעה בערכים המוגנים מביצוען היא עוצמתית. ב"כ המאשימה הפנה לפסיקה הנוהגת ועתר לקביעת מתחם ענישה שבין 10 ל-20 חודשי מאסר בפועל.

10. בטיעוניו ציין ב"כ המאשימה את הודיית הנאשם בבית המשפט עוד טרם תחילת הוכחות, הגם שלא הודה בחקירה, ואת חיסכון הזמן השיפוטי. לצד זאת, כי הנאשם לא הסיר את מחדלי כתב האישום ואף לא צפויה להתבצע הסרת מחדל. עוד הפנה לכך שבעבירות מס מקבל האינטרס הציבורי בכורה על פני נסיבות אישיות, וכי עבירות מסוג זה נעברות באופן תדיר על ידי אנשים נורמטיביים. בנוסף טען כי מצב רפואי, בהיעדר נסיבות חריגות, אינו שיקול להקלה, ודאי לא מפליגה, וכי אין כל חלוף זמן חריג במקרה זה. ב"כ המאשימה הגיש את **עמ' 1** המלמד על קיומו של עבר פלילי בעבירות תכנון ובנייה לנאשם, התייחס למפורט בתסקיר, ציין כי מהתסקיר עולה שהנאשם מנסה לצמצם אחריותו לביצוע העבירות וטען כי נוכח מצבו הכלכלי של הנאשם המתואר בתסקיר קיים סיכון שישוב לבצע עבירות כלכליות.

11. בכל הנוגע למקרה רציחת בתו של הנאשם על ידי בנו המפורטת בתסקיר, הבהיר כי אינו ממעיט או מזלזל בקושי להתמודד עם האמור. יחד עם זאת, לטענתו, עיון בהכרעת הדין בתיק שהתנהל כנגד בנו של הנאשם (תפ"ח 52905-11-16) חושף תמונה מלאה, לרבות קביעות בית המשפט לגבי הנאשם עצמו. לטענתו, ניתן ללמוד מהכרעת הדין את הדרך בה תופס הנאשם את עולם החוק. בנסיבות אלה, לדבריו, התסקיר אינו משקף תמונה מלאה בעניינו של הנאשם, באופן שעלול אף להטעות. ב"כ המאשימה הדגיש כי תסקיר שירות המבחן מהווה כלי עזר בלבד ובית המשפט אינו מחויב להמלצותיו. בנסיבות הנדונות, עתר למקם את הנאשם במרכז מתחם הענישה ולהטיל עליו עונש של 15 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, וקנס ממשי על מנת לאיין את הכדאיות שבביצוע העבירות הנדונות,

שאותו יש לגזור מסכום ההשמטה.

תמצית טיעוני ההגנה לעונש

12. **ב"כ הנאשם** טען שהנאשם שימש כאיש קש במקרה דנן (עובדה שאינה מוסכמת על המאשימה). לדבריו, הקים את הנאשמת ועבד בה יחד עם שותף, אך הנאשמת נרשמה על שמו בלבד, השותף לא נענש והתיק נגדו נסגר. עוד טען כי החקירה בתיק זה החלה בקיץ 2015, הסתיימה בתחילת 2016, כתב האישום הוגש רק בסוף 2019 וחלף זמן רב מאז ביצוע העבירות. בנוסף הפנה לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם, ובין היתר לנסיבות הקשות שפורטו בתסקיר. לדברי הסנגור, הנאשם שיתף פעולה עם החוקרים, חסך מזמנו של בית המשפט והודה בביצוע העבירות, מצבו הכלכלי קשה והוא חב חובות משמעותיים לחברת "עמידר", לביטוח לאומי ולמס הכנסה, סובל מסכרת, מטופל תרופתית ומוגבל ביכולותיו הפיזיות.

13. לטענת ב"כ הנאשם, סכומי העבירות במקרה זה אינם גבוהים ביותר ועל פי הפסיקה מתחם הענישה כולל חודשים ספורים בעבודות שירות. ב"כ הנאשם טען כי הענישה היא לעולם אינדיווידואלית. במקרה זה עתר לחריגה ממתחם העונש ההולם בשים לב לחלוף הזמן, העובדה שמאז ועד היום לא בוצעו עבירות נוספות, היעדר עבר פלילי רלוונטי, מצבו הכלכלי והבריאותי הקשה של הנאשם ונסיבותיו. עתירתו היא לגזירת עונש של של"צ על הנאשם, לצד מאסר על תנאי מידתי וקנס נמוך, תוך חריגה ממתחם הקנס, כשספק אם הנאשם יוכל לעמוד בתשלום קנס.

דבר הנאשם

14. הנאשם מסר שיחליט בית המשפט את שיחליט. לדבריו, סיפורו המשפחתי מספיק גם ללא מסמכים המעידים על מצבו, ואם אינו מספיק, מסר **"אז תשפטו אותי למאסר עולם"**.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

15. במקרה זה הגיעו הצדדים כאמור להסדר טיעון לפיו הוסכם כי המאשימה תגביל עתירתה העונשית לעונש של 15 חודשי מאסר בפועל וההגנה תהיה חופשית בטיעוניה. עוד הוסכם כי הצדדים יטענו באופן חופשי ביחס למאסר על תנאי וקנס. בע"פ 2021/17 **מצגר נ' מדינת ישראל** (30.4.2017) (להלן: **"עניין מצגר"**) חזר בית המשפט העליון וציין את המדיניות התומכת באימוץ הסדרי טיעון והדגיש את יתרונותיהם, את האינטרס הציבורי שבבסיסם ואת תפקידם הראוי במערכת אכיפת החוק. הכלל הוא כי בית המשפט יטה לכבד הסדר טיעון ויתערב בו רק מטעמים המצדיקים זאת לאחר בחינתו במבחן האיזון, ובשים לב לכך שהשיקולים הנשקלים בעת עריכת הסדר טיעון אינם זהים בהכרח לאלה הנשקלים במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין.

בע"פ 1901/19 שמעון אסולין נ' מדינת ישראל (31.5.2020) נקבע כי בית המשפט רשאי לקבוע מתחם ענישה

גם מקום בו הגיעו הצדדים להסדר טיעון מהסוג הנדון וראוי שכך יעשה. יחד עם זאת, בקביעת המתחם נדרשת זהירות, אין המדובר בקביעת מתחם ענישה במובן הפורמלי של תיקון 113 לחוק העונשין, וקביעתו תתבצע בצורה רכה לשם "קבלת מידע והקשר לעונש שראוי לקבוע בהסדר טווח", בשים לב לקיומן של נסיבות מגוונות שיכולות להוביל להחלטת המדינה להגיע להסדר, אותן תפרט, כשהמשקל שיש ליתן לשיקולי תיקון 113 לחוק העונשין ולמתחם הענישה במקרה נתון משתנה בהתאם לנסיבות הקונקרטיות שהביאו להסדר.

16. בחנתי את סבירותו של הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים ואת העתירה העונשית של כל אחד מהצדדים בהתאם לכללים שלעיל. כידוע, **מתחם העונש ההולם** נקבע בהתאם לעקרון המנחה בענישה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו, תוך התחשבות בערך החברתי אשר נפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה. במקרה דנן יקבע אירוע עונשי אחד לכלל עבירות כתב האישום בשים לב לכך שהעבירות בוצעו ברצף, בהתאם למבחן הקשר ההדוק אשר נקבע בע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** (29.10.2014) וכפי טיעוני הצדדים.

17. **אשר לערכים המוגנים בעבירות המס שביצעו הנאשמים**, אלה באות להגן על ערכים בסיסיים וחשובים למרקם החברתי במדינה, ומביצוען נפגע ערך השוויון ואמון הציבור ברשויות החוק. לצד עבירות אלה פוטנציאל נזק ממשי לקופה הציבורית, ובכך לכל אחד ואחת מאזרחיה. פעמים רבות אף מוכח הנזק לקופה הציבורית הלכה למעשה. בביצוע העבירות יש אף כדי להביא לשיבוש הפעולה התקינה של מנגנון המסים. כפי שציין ב"כ המאשימה, ביצוע העבירות אף פוגע בקיומו של שוק חופשי, ומאפשר יתרון לעוסקים ב"כלכלה שחורה", היכולים להציע שירותיהם במחיר זול יותר.

18. המדובר בעבירות שביצוען קל וגיליון קשה, ביסודן בצע כסף ובבסיסן מרמה, וקיים פיתוי גדול לבצען. בשל כך ולאור חשיבות ההרתעה ובכללה הרתעת הרבים, נקבע לא אחת כי בעת גזירת הדין יש ליתן לאינטרס הציבורי בכורה על פני נסיבות אישיות (ע"פ 9004/18 **יצחקי נ' מדינת ישראל** (31.12.2018) (להלן: "**עניין יצחקי**") ורע"פ 4684/12 **נחלי נ' מדינת ישראל** (14.6.2012) (להלן: "**עניין נחלי**")). מידת הפגיעה בערכים המוגנים מתעצמת מקום בו המדובר בעבירה של הפצה או שימוש בחשבוניות כוזבות. ההוצאה והשימוש בחשבוניות כוזבות הוגדרו לא אחת כ"**מכת מדינה**" שיש להילחם בה מלחמת חורמה וכ"**אבי אבות הטומאה**" ואף נקבע כי המדובר "**בנגע קשה שפוגע בכל רבדי תשלום מס אמת**" (עפ"ג (ת"א) 6968-02-17 **משהראוי נ' מדינת ישראל - מע"מ ת"א** (24.4.2017)).

19. לשם קביעת מתחם ענישה ובחינת סבירות הסדר הטיעון בחנתי את נסיבות ביצוע העבירות במקרה דנן, ומסקנתי היא כי אלה מלמדות על מידת פגיעה בינונית בערכים המוגנים. בעת הבחינה נתתי דעתי לתכנון ולתחכום שבבסיס העבירות, ולעובדה שהעבירות מערבות שימוש בחשבוניות כוזבות, מה שמקשה עוד יותר על גיליון ומלמד על חומרה נוספת לצידן. לצד האמור, לכך שמשך ביצוע העבירות אינו ממושך במיוחד, והחשבוניות הכוזבות מושא כתב האישום נושאות תאריכים הפרוסים על פני כחצי שנה. בנוסף, לכך שהגם שסכום העבירות אינו מבוטל, הוא אינו גבוה ביותר (סכום החשבוניות הכוזבות הוא בסך 1,642,806 ₪ ומס התשומות הנובע מהן הוא בסך 248,675 ₪).

20. בחנתי גם את הפסיקה, ובכללה הפסיקה אליה הפנו הצדדים והמפורטת בפרוטוקול הטיעונים לעונש,

בענ/1 ובמסמך הפסיקה שצירף הסנגור לתיק. מבחינת הפסיקה, ובפרט פסיקת בית המשפט העליון, עולה כי כפי שצוין לעיל, גם משיקולי הרתעה ואינטרס ציבורי, בשורה ארוכה של פסקי דין נקבע כי דרך המלך בעבירות מהסוג הנדון היא לגזירת עונשי מאסר ממשיים מאחורי סורג ובריאח לצד קנסות מכבידים, בפרט כאשר אלה מבוצעות על פני תקופה ממושכת, בשיטתיות ובהיקפים ממשיים (ראו לדוגמה: **עניין יצחקי ועניין גחלי**).

21. מעיון בפסיקה עולה כי ישנם מקרים בהם קבעו בתי המשפט בתחתית מתחם הענישה עונשי מאסר שמשכם מאפשר ריצויים בעבודות שירות (ראו לדוגמה: ת"פ (י-ם) 44881-01-17 **מדינת ישראל נ' קדמאני** (13.5.2019) ועפ"ג (י-ם) 59310-06-19 **קדמאני נ' מדינת ישראל** (5.2.2020) (להלן: "**עניין קדמאני**") שנסיונות ביצוע העבירות סוגן והיקפן דומה לעניינו, ואליו הפנו שני הצדדים. מהפסיקה עולה עוד כי במקרים מיוחדים אף קבע בית המשפט את עונש המאסר שנגזר על הנאשם לריצוי בעבודות שירות (ואף בתחתית מתחם הענישה שנקבע) גם מקום בו לא תיקן הנאשם את הנזק הכספי לו גרם במעשיו (ראו והשוו ת"פ (ת"א) 73375-12-18 **מדינת ישראל נ' שבי** (3.3.2020), ועפ"ג (ת"א) 18163-04-20 **שבי נ' מדינת ישראל** (1.7.2020) (להלן: "**עניין שבי**"), כל מקרה ונסיבותיו.

22. בקשר לענישה הנוהגת יש לזכור כי אין זה המדד היחיד, ואף לא החשוב ביותר, בעת קביעת מתחם הענישה. כידוע, מתחם הענישה אינו עניין אריתמטי פשוט אלא מגלם הכרעה ערכית המבוססת על שיקולים שונים שמדיניות הענישה היא רק אחד מהם, כשעצם העובדה שלעולם יוכל כל צד למצוא פסקי דין התומכים בעמדתו מלמדת כי אין המדובר במדד מדויק (ע"פ 3877/13 **ג'אבלי נ' מדינת ישראל** (17.11.2016), עפ"ג (ת"א) 12063-04-15 **בראונר נ' מדינת ישראל** (20.07.2015)).

23. בנסיבות הנדונות נראה כי נכון לקבוע את מתחם הענישה בין 9 ו-20 חודשי מאסר בפועל, בדומה למתחם שנקבע **בעניין קדמאני** שנסיונותיו דומות. אשר למתחם הקנס, כידוע, בסוג זה של עבירות קיימת חשיבות להטלת קנס ממשי על מנת ללמד כי אין כל תועלת כלכלית לצד העבירות. יחד עם זאת, ובהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין, בעת קביעת מתחם הקנס יש לתת את הדעת גם למצבו הכלכלי של הנאשם. אמנם במקרה זה לא הוצגו ראיות בהקשר זה, אך נסיבות חייו של הנאשם קשות ביותר כפי שיפורט להלן, ועל פי התסקיר ודברי בא כוחו, לנאשם חובות כבדים והוא ומשפחתו מצויים בדוחק כלכלי משמעותי. בנסיבות אלה מתחם הקנס יקבע ברף הנמוך בין 15,000 ₪ ו-30,000 ₪.

קביעת עונשו של הנאשם

24. במקרה דנן הגבילה המאשימה כאמור את עתירתה לעונש של 15 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי וקנס מכביד, ועונש המאסר לו עתרה מצוי בגדרי מתחם הענישה שנקבע. עתירת ההגנה היא לסטייה ממתחם הענישה שלשיטת הסנגור מתחיל במספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, וגזירת עונש של "צ"ע על הנאשם, לצד ענישה נלווית בנסיבותיו.

25. בחנתי את עתירת ההגנה שבבסיסה נסיבותיו המשפחתיות הקשות של הנאשם. כפי שפורט בתסקיר,

המדובר בנסיבות חריגות ביותר ומצערות עד מאוד. נקבע בפסק דין שבשנת 2016 רצח בנו של הנאשם את אחותו, בתו של הנאשם, על רקע גירושיה, לדברי הנאשם לשירות המבחן לאור מורכבות מצבו הנפשי. על פי התסקיר הנאשם ורעייתו מקיימים עם בנם קשר רציף על רקע מורכבות מצבו הנפשי ובכוונתם לערער על פסק הדין. מאז הרצח מגלים הנאשם ורעייתו קשיי תפקוד, מתמודדים עם האבדן והאבל, ולהתרשמות שירות המבחן הנאשם טרם עיבד את אובדן בתו ובמובן מסוים את אובדן בנו, הוא אינו בשל לטיפול והביע עמדה אמביוולנטית בהקשר זה. בקשר לרצח עייתי בהכרעת הדין אליה הפנה ב"כ המאשימה (תפ"ח 52905-11-16) שטען שיש מקום לעיין בה לשם לקבלת תמונה מלאה גם אשר לנאשם, אך אבהיר כי גם לאחר עיון התרשמותי מהקושי האדיר לנאשם, הברור מאליו בנסיבות, נותרה כשהייתה.

26. שקלתי גם את התרשמות שירות המבחן לפיה הנאשם אינו מאופיין בדפוסים מרמתיים או שוליים מושרשים, כי על פי התסקיר הנאשם מתמודד עם מחלת הסוכרת והגבלות פיזיות וכי מצבו הכלכלי דחוק וזו חובות רבים. בנוסף, את העובדה שלנאשם עבר פלילי מתחום עבירות התכנון והבנייה, וכי הודה בביצוע העבירות הנדונות (מבלי להתעלם מכך שצמצם אחריותו לביצוען בפני שירות המבחן). נתתי דעתי גם לכך שלדעת שירות המבחן עונש של מאסר בפועל מאחורי סורג וברח עלול להביא לרגרסיה משמעותית במצבו של הנאשם, שהוא רגיש וסבוכ דיו.

27. הנסיבות הייחודיות, החריגות ויוצאות הדופן המפורטות לעיל מאפשרות ומצדיקות מתן הקלה של ממש לנאשם, כך שחרף אי הסרת מחדלי כתב האישום על ידו ימוקם עונשו בתחתית מתחם הענישה, ויגזר עליו עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד ענישה נלווית (ראו והשוו **עניין שבי**, בשינויים המחויבים). המדובר בעונש מקל, שכלל אינו מובן מאליו בנסיבות בשים לב לסוג והיקף העבירות שביצע, ולכך שלא תיקן ולו את הנזק הכספי הלא מבוטל שגרם לקופה הציבורית במעשיו. כידוע, להסרת מחדלים בסוג זה של עבירות נודעת משמעות רבה לקולה בין שיקולי הענישה (רע"פ 7851/13 **עודה נ' מדינת ישראל** (3.9.2015)), וללא הסרת מחדלים, גם אם בשל העדר יכולת כללית (רע"פ 7773/16 **חננאל נ' מדינת ישראל** (26.10.2016)), נגזרים בדרך כלל על נאשמים בעבירות הנדונות עונשי מאסר לריצוי מאחורי סורג וברח לצד קנסות ניכרים - כאמור - זוהי דרך המלך בסוג זה של עבירות גם כאשר מתקן נאשם את הנזק הכספי לו גרם במעשיו (**עניין יצחקי**).

28. אמנם עתירת הסנגור היא לגזירת צו של"צ, והערכת שירות המבחן היא כי בנסיבותיו הרפואיות יתקשה הנאשם לעמוד בעונש של עבודות שירות ועל כן הומלץ על צו של"צ בעניינו. בקשר להמלצת שירות המבחן יש לזכור כי על אף חשיבותה, כשמה כן היא - המלצה בלבד, ושיקולי בית המשפט הגוזר את הדין רחבים יותר (רע"פ 5959/20 **באדוסי נ' מדינת ישראל** (3.9.2020)). במקרה זה עיקרון ההלימה ושיקולי אינטרס ציבורי אינם מאפשרים לאמץ את ההמלצה, גם לאחר שניתן משקל לנסיבותיו הקשות של הנאשם אשר פורטו לעיל, למצבו הרפואי ולמצבו הכלכלי הקשה כמתואר בתסקיר, ואף לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות בשנת 2015. בקשר לחלוף הזמן חשוב לזכור כי בסוג זה של עבירות, לאור קורבן השקט, הציבור, ומוטיב ההסתרה האינהרנטי לביצוען, פעמים רבות עולה קושי בגיליון ובאיסוף הראיות (ראו לדוגמה דברי כב' השופט דורנר ברע"פ 2849/02 **סמילא נ' מדינת ישראל** (23.4.2002)). כפי שציין ב"כ המאשימה, במקרה זה החקירה הגלויה החלה בשנת 2015, חומרי החקירה הועברו לפרקליטות בשנת 2017 וכתב האישום הוגש בדצמבר 2019, לאחר 7 חודשי השלמות חקירה.

29. סוף דבר, לאור כלל המפורט לעיל, לאור החריגות של הנסיבות בעניינו של הנאשם והתרשמות שירות

המבחן לפיה אינו מאופיין בדפוסים מרמתיים או שוליים, משהענישה בסופו של יום היא לעולם אינדיווידואלית, ותוך איזון כלל הנסיבות אל מול האינטרס הציבורי, חשיבות ההרתעה ועיקרון ההלימה המחייבים ענישה קונקרטית וממשית לנאשם, אני גוזרת על הנאשמים את העונשים הבאים:

על הנאשם 1:

- א. מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים, שירוצה בדרך של עבודות שירות, בהתאם לחוות-דעת הממונה על עבודות השירות בהמשקם, רח' השפלה 7, פתח תקווה. הנאשם יתייצב במפקדת מחוז מרכז ביום 24.3.22 שעה 8:00 לתחילת ריצוי עונשו. הובהרה לנאשם המשמעות של אי עמידה בתנאי עבודות השירות.
- ב. מאסר על תנאי למשך 8 חודשים לתקופה של 3 שנים, והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת מס מסוג פשע.
- ג. קנס בסך 15,000 ₪ או 45 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-30 תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, כשהראשון בהם ביום 15.3.22. לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הקנס לפירעון מידי.

על הנאשמת 2, שאינה פעילה, קנס סמלי בסך 10 ₪.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן.

זכות ערעור כחוק תוך ארבעים וחמישה יום לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו.

ניתן היום, ט"ז שבט תשפ"ב, 18 ינואר 2022, במעמד הצדדים.